

מסורת הש"ס

(א) [צ"ל חמשים חמשים ומאה
בין כו'. רש"ל, (ב) צ"ל במקום
שכותבין, (ג) ישוב על זה תמצא
בתוי"ט,

מוסף רש"י

עסיקין. עוררין לומר שלט
היא (ב'ק"ט) כמו (בראשית
טו) מתקשר עליו (ב'ק"ט).
יכול להזויר בו. ושלטמן
משום (שם ד'י). משהחזיק
בו אין להזויר בו. ושלטמן
אפילו לא נתן משה.
שקרקע נקנית בחזקה
ותשענו על זה מלוא (שם
ה'יטא) קטרי. קט קט מלא
קטרי (שם) אז: קט קט
מלא רוח (ב'ק"ט) מבי
דייש אמרי. מתקן בניו.
השדה וגומים (ב'מ"ב)
אפילו בחירות נמי.
אפילו קיבל תאמרות עליו דש
לומר האילו וקורר לומר
עכשו מני וקורר ושלטן,
אפילו הכי אין יכול למזכר בו
(שם) שמתוכו חזק עליו
ולא מני אמר האילו וסופך
שלטן. י' תהא דברי אשכנז
(ב'מ"ב) דאמר לך
מוכר, אחרי טירפך. שכתבו
לך ד' צדק שני מירפס שצדן
נעלו וקטן ושלטן לך שצדן
שעמידן צדן ויחזו צדן
יחזות לך שצדן שני טורף
על שצדן טורפון ממך
בצדל, נא ושלטן לך. וכל
כמה לך עומד צדן איני
ירא ממך (ב'ק"ט).

תוספות רי"ד

לי על־כן: אמר אבר אֶרְאֹבֶן
 שֶׁמֶכֶר שָׁדֵה לִשְׁמֹעַל בִּן
 בִּחְרִיתִי וְצִוָּה לִי שֶׁיִּשְׁקֶנּוּ
 עַד שֶׁלֹּא הָיוּ חֻזֵּק בִּי כִּי־
 לְחֹזֶר בִּן מִשְׁתַּחֲוִיָּה בִּי אֵינוֹ
 יִכְוֹל לְחֹזֶר. בִּי מ״ט א״ל
 חֵיתָא דְקִיטְרָא סְבִירַת בְּקִלְתִּי
 מֵאִמִּית מִכִּי דִישׁ אֲמַצְרִי
 א״ד אִפִּי מִבְּחִירִית נִמְי
 שִׁילֵאל אַחִיר טַרְפִּין וְאִשְׁמֶל
 פִּי מִדְּקִרְבָּא שֶׁמֶכֶר לִשְׁמֹעַל
 מִכִּי גִמּוּר שֶׁשֶׁה לִּי וּמִתְקִים
 בִּסְכָף וּבִשְׁטֵר אֶזְרִי בְּקִינִי וְאֵם
 הַקִּרְעוּת (ו' ד' ע"ה) אֵם
 לֹא יִצְאוּ עֲלֵי עֲרֻרֵיהֶן וְרֹבֵה
 לְחֹזֶר בִּן א״י מִפְּנֵי שֶׁמֶכֶר
 גִּמּוּר וּבִקְנִי עֲשֶׂה לִּי וְהָא
 חֻזֵּק דְּבִעֵי לִי אֶל לְקִיּוּמִי
 הִסְכֵּר דִּירָא מִקִּים וְקָאִי אֵם
 חֻזֵּק אֵלָּא ה״ק אֵם יִצְאוּ עֲלֵי־
 עֲשִׁיקָא נִרְאֵה שֶׁמֶכֶר לִי בִּי
 שֶׁאֵינוֹ שֶׁה וְהוּא מִקֵּת טַעֲמָה
 וּבִשְׁמ״ה אֲמַר עֲשִׁיקָא וְלֹא
 הָיוּ חֻזֵּק בִּי הָחֹזֶק בִּי
 הָלֹחֶק וְהָחֹזֶק שֶׁנִּסְתַּבֵּה הַשֹּׁדֶה
 לְרֹשְׁתוֹ אֲמַר שִׁיאוּ עֲלֵיהֶן
 עֲשִׁיקָא (ו' ד' ע"ה) אֵם שֶׁמֶכֶר
 לִי בִּדְבַר פִּנֵּי שֶׁלֹּא מִיָּד
 מֵאִמִּית חֻזֵּק בִּי מִפְּנֵי שֶׁה
 חֻזֵּק מִחֻזֵּק בִּי חֻזֵּק שֶׁלֹּא
 עַד רִפְּוִי כִּי שֶׁה' חֻזֵּק
 וְכֵּן אֵם הֵכָּא מִפְּנֵי שֶׁחֻזֵּק
 לִי כִּי־ לְהִרְאֹת עֲלֹמֹס
 שֶׁנִּסְתַּבֵּה לְרֹשְׁתוֹ וְהוּא שֶׁה
 מ״ה אֲמַרִי מִכִּי דִישׁ אֲמַצְרִי
 שֶׁהֵלֵךְ בִּי לֹאֲרֵכָה וְלִרְשָׁה
 כֹּאמֹר שֶׁהֵלֵךְ וּמִבְקֵר שִׁדּוּהוּ:
מִתְנִי מ״י שֶׁהֵיָּה נָשִׁי
 נָשִׁים מִן תְּכֻבֹּהֶה שֶׁ לִּי
 וְשֶׁל זֶה וְשֶׁל זֶה וְגו' מֵאֵת
 וְאִין שֶׁ אֵלֶּךְ אֶל חִילּוּקֹת
 כְּשֹׁהֶה הֵיָּה שֶׁ מֵאִמִּים שֶׁ
 ק' וְנֻטֵּל ה' וְשֶׁל ר' וְשֶׁל ג'
 מֵאֵת ג' שֶׁל הֹהִי. ב' שֶׁל הֹהִי
 שֶׁ שֶׁ מֵאֵת שֶׁל ר' וְנֻטֵּל
 וְשֶׁל ר' וְשֶׁל ג' וְשֶׁל ג'
 מֵאֵת שֶׁשֶׁה לִּי וְהוּא זֶה
 וְהוּאִי כִּן כֵּן חֻלְקִין.
 מ״י מִן שֶׁהֵיָּה לִי ג' נָשִׁים

עסיקין. עוררין: עד שלא החזיק בה יכול לחזור בו. אם לא נתן מעות: אין יכול לחזור בו. שהקרקע נקבה בחזקה כי א"ל חזק וקני ויש שמחזיקין מיד ונותנין מעות לאחר זמן ומשהחזיק בה נתחייב המעות: חייב. שק קטן: דקיערי. מלא קשרים: סדרם וקבילתם.

דמי חתיכות כסף. כלומר נתרתי
לחבד מעותיך מספק: **אפי' באחריות**
נמי. מכרה לו אינו יכול לחזור בו
מחמת עסיקין ולא אמרינן סוף סוף
עליה הדו וטאטורי דייני למאן לן:
דלא לי אחזי מירפך. שטר טירפא מצד
שכתבו לך שיאשה הערה מידך דדין
לחזור עלי לטורף: **ואשלים לך.** וכל
זמן שלא יתה מידך לא אשלים שהרבה
עוררין שאין זוכין דדין: **במתני'**
של זו מנה ושל זו מאתים כו'. ושלשתן
נחתמו ביום אחד דאי
בתלמיא יומי הקודמות בשטר קודמת
בגביו: **חולקום בשום.** שהרי כח
שלשתן שזה בשעבוד מנה דכבולו
איכא מנה: **היו שם מאתים.** אין
לבעלת מנה שעבוד אלא במנה
ראשון אבל במנה שני אין שעבוד
לשטרה של מנה: **נוטלת חמשים.**
במכר פריך עלה: **שלא של זהב.**
שלא דינרי זהב וכל דינר זהב עשרים
ושמשה דינרי כסף כדאמר בזהב
(ב"מ דף מה.) **ושל מאתים כחה** שזה
במחלוקת לבעלת שלש מאות שהרי
מאתים משועבדים לשטרה: **היו שם**
שלא מאות. מנה ראשון משועבד
לכוין והשני לבעלת מאתים ולבעלת
שלש מאות והשלישי לבעלת שלש
מאות לדבה: **של מנה נוטלת חמשים.**
בגמ' פריך עלה: **ושל מאתים מנה.**
בגמ' מפרש לה: **ששלא של זהב.** הם
מאה ומאתים חז: **שטעילו לנים.**
מעות לקנות סחורה לשכר: **כך הן**
חולקין. כל אחד ואחד נוטל בשכר
והפסד לפי מעותיו: **גב' תלפין**
ותלפא ותילפא הוא דאין לה. דהיינו
שליש של מנה שהרי אין לה חלק במנה
שני: **דין ודברים אין לי עמך במנה.**
כתבוצאי לדין כל ארבי עמך במנה
המשועבד לך ולא יתעמך חלקך
בשעילי חלקך היא ובעלת שלש מאות
חולקות אחת: **סימא לה.** בעלת שלש

מאות לבעלת מאתים הא סליקת נפשך ממנה וזין לך לחלק אלה
במנה שני: **מדין ודברים סליקת נפשי**. לא נתתי חלקי במתנה
וזה שבמתה לא בשליחותי גבתה שמתאר לי נטלה זו חלקך אני סליקתי
עצמי מלריב עמה ומלמעט חלקה במנה וגבר ידה לגבות חצי המנה
שעבוד שטרה עכשיו אני צאה לחלוק עמך בזנות שלא סילקתי
עצמי מלריב עמך ושעבודי עשך **שעבודי עשך ע"ה הוא דים לה**.
דהא כיון דקאוימנא בזנות בעלת מאתים כו' אין לה לחלוק מעתה
אלא במאה וחמשים אבל במנה שלישי אין לה כלום: **אמר שמואל**.
סיפא בזנות בעלת שלש מאות כו' ובעלת מאתים לא כתבה כלום
הלכך מנה ראשון חולקות בעלת מאתים ובעלת מנה ומנה שני
חולקות בעלת מאתים ובעלת שלש מאות ומנה שלישי כולה לבעלת
שלש מאות: **רבינא אמר**. לא תוקמה בזנות אלא בשתי תפיסות
שתפסו מטלטלין לכתובתן ולא נמאלו להן מאתים כפעם ראון אלא
שתי פעמים: **דפלו על ע"ה צדא זימנא**. וצאו לחן עליהם
אמרין להו חולקות בשוה שריש שעבוד שלשתן על מנה: **ומאה
ועשרים וחמשה צדא זימנא**. בעלת מנה כבר גבתה כ"ה וצאת לריב
על ע"ה הלכך ע"ה משועבדים לכולנה וחולקין אותן הרי ציד כל אחת
חמשים והמותר אין לבעלת מנה חלק בו היינו דקאמר של מאתים
ושל שלש מאות שלשה שלשה של וצד: **סיפא בשתי תפיסות כו'
ומאתים ועשרים וחמשה צדא זימנא**. ע"ה מניייהו יד כולן שוין בו וצד
על שניה על קע"ה ופלגי ע"ה בין שלשתן וצדא ציד כל אחת חמשים⁽⁶⁾
שלש מאות נמאלת על מנה והטלת חמשים ונאל מאתים מנה ושל שלש מ'
זה דומה לשלשה שטילין לריב כלות שצח מעות שהשכיבו מעותיהן
וכל נכסיו אחראין לכתובתה הלכך שלש המניס משועבדין לבעלת

שנתחמו כותבותיהן כיום א' דאי' ה'קדמה בשטר קודמה בבבוי אין שם אל'א' חוליקין ביהוה פ' שטרי חנ' שלשון שטרי שיעבודו מנה ובכלהו איכא מנה. היה שם ו' וכו' א' לבעלת מנה שיעבוד אלה במנה אבל מנה שני אינו משעבד לשטרה מנה משעבד לבעלת ו' ורבעלת ו' מאות חוליקין המנה הראשון חזקות פ' שלשון וחמנה השני יחולקו פ' ו' ושל פ' דמרת ושל פ' נטעלן ו' ובמגמר קשקש תלתיין חוליקין וחילתא הוא ידעית לה א"ש ככותבת בעלת ו' לבעלת ו' דין ודמרת אין לי עמך במנה פ' שטבאור' לדין אל'א' עמך בארבעה אלף קשקש שכלי ו' (6) נראה דל"א וכן מקדמה עד אל'א' הניח יכול לחזור בו אם עליו ערעורין או אם לא ילאו וכו' (7). נראה דל"א הקשקש שכלי ו' (7)

מי שהיה נשוי פרק עשירי כתובות

צג.

עַד שֶׁלֹא הַחֹזֵק בֶּה יָכוֹל לַחְזֹר בּו. אומר ר"ע ואפי' נתן מעט וכגון דלא קנו כספא ו כסותצין את השטר דלא קנו עד שיכתוב את השטר וקמשמע לן דיכול ומותר לחזור בו דהואיל ומפקדי ססבור שיגזלוה ממנו קא הדר ציה דלפי' מי שפרע ליכא כדמוכח

בהזהב (ב"מ דף מט:) גבי הוהא גברא דזנן חמרא חמריה שמע דעבי למינסקיה מי פחור רופילא אתא לקמייה דרז כסדא א"ל כדרך שמקנו משיכה בשומרים כך תקנו משיכה בלקוחות ולא קאמר ליה איצעי ליה לקבולי מי שפרע כדלמר התם אעזבדא אחרינא משום דלא תיקנו מי שפרע אלא איזקרא וזולא והאי יכול מותר דקדמינני נמי גבי מתניה התם ודין הוא דהוה ליה למתני מותר אלא אנב דקמני סיפא אין יכול תנא נמי רישא יכול:

משהחזיק בה אין יכול לחזור
בו. ואפילו למ"ד
בחוקת הבתים (ב"ב מד:) נמצאת שאינה
שלו חוזר עליו הכא כל זמן שלא
טרפוה ממנו מודה שאין יכול לחזור
זו: **ומאימת** הוי חוקה. פימנה
מאי קא מיבעיא ליה וכי אכתי לא
אשמועינן דיני חוקה הא מתני' היא
(ב"ב דף מ.ג.) נעל גדר ופרץ כל
שהוא הרי זו חוקה וי"ל דהכי צנע
ומאימת הוי חוקה היכא דיהיב
כבר וזוי מאימת מהניא חוקה מכי
דייש אמצרי אע"ג דגרינעא מנעל
וגדר הויא חוקה הוואל וזיכא כסף
כדפי' ורי"ס מפרש שראובן מכר
שדה לשמעון וקנה ממנו קנין גמור
עד שלא החזיק בה אותו חוקה שמהא
גילוי דעת שלא יחזור יכול לחזור דכי
היכי דתקנו רבנן שיהא אדם יכול
לחזור זו כל זמן שעסקין בצוותא
ענין מפני שדעתם כן הוא קונה
ומקנה שיחזור כל זמן שיראה כל זמן
שעסקין בצוותא ענין הי"נ דעתו
לחזור זו אם יאלו עליה עסקין קודם
חוקה בגילוי דעתו משהחזיק בה אינו
יכול לחזור זו ומאימת הויא חוקה
פי' מאימת הויא היא חוקה דלאמרי'
גלי דעתיה שקיבלה בכל ענין מבי
דייש אמצרי לידע מה היא לריכא:

אִיכָא דַאמְרִי אִפִּילוּ בַּחֲרִירוֹ. לַיִּשְׁנָא קַמָּא בַּחֲרִירוֹת לֹא דְהוּאִילִי
וּבַחֲרִירוֹת זִבְין אִית לֵן לְמִימַר שְׂאִין דְּעִמְתוּ לְקוּת אֲלֵא
נִכְסִים מִשְׁפּוּין מְכַל עֲרֵעֵר וְאִעֲפֵּי שְׁהִי מִחֲזִיר לֹא לְכַסּוֹף כְּשִׁמּוּהָ
כְּפִרְיִיטִית גִּבִּי שֵׁלֵא בַּחֲרִירוֹת דְּלֵא יִנְחֵא לִיָּה דְּלִיקוּן דְּיִנְחֵא וְדִינְחֵא:
תִּימָא הָא סְלִיקַת נִפְשָׁךְ וּבֹי'. לֹא יִדְעִיתִי אֲמַאי לֹא מִשְׁנִי כְּגוֹן
שְׁכַתְּכוּ צִבְלֵת שֵׁלֵא מִמֶּנּוּ וּצִבְלֵת מֵאֲחִית וּצִבְלֵת מִנֶּה דִּין
וְדִבְרִים אִין לֹנוּ עִמָּךְ צִשְׁרִים וּמִשְׁמַטָּה: (לְעֵיל) **רַבֵּן** צִרְשָׁשָׁה שְׁהִיתִין
צָבִים. לֹא הוּי מִמֶּנּוּ דְּמוֹתִי דְּרִישָׁא דִּיהֲכָא כֹּל אֲחֵד נוֹטֵל לְפִי מַעֲמוּתִי
וּרְצִינוּ חֲנֻנָּאל פִּי' דִּלְצִנְבָא בְּתַרמִיתָא קֵאִי: **דַּאמְרָה** דָּה מִדִּין
וְדִבְרִים הוּא דְסִלְקִין בֹּי'. לֹא אִיתְפָּרַשׁ סְפִיר טַעמָא דִּהָא מִילְתָּא:
בְּכוֹתֵבֵת בְּעֵלְת שְׁלֵשׁ מֵאוֹת. לֹא יֵדַע רַבִּי מֵאי קַמָּ'ל מִתְּנִיתִין:
רַבִּי אֹמֵר אִין אֲנִי רֹואֵה דְּכִרְיוֹ שִׁלְר' נָתַן בְּאַלְוֹ אֵלֶּא
חֻלְקוֹת בְּשׁוּוֹ. פִּי' רִ"ח קוֹי' בִּהֲא הִלְכְתָּא כְּרִבִּי וְאִי אֲפִשֵׁר לְהַעֲמִיד
דְּכִרְיוֹ זִמְנָן שִׁישׁ שֵׁשׁ שֵׁלֵא מֵאוֹת חֻלְקוֹת צִשְׁוֹ צִבְלֵת מֵאָה מֵאָה וּצִבְלֵת
מֵאֲחִית מֵאָה וּצִבְלֵת שֵׁלֵא מֵאוֹת מֵאָה לְפִי שְׁמֹדֵת הִדִּין לִוְקָה צִזָּה אֲלֵא
הַעֲמִידִנוּ דְּכִרִי רַבִּי שְׁאֲמַר שְׁחֻלְקוֹת צִשְׁוֹ כֹּל מִנֶּה וּמִנֶּה נוֹטְלוֹת
צִשְׁוֹ הִלְכָּן חֻלְקִין כֹּל עֲזוּזוֹן הֵמֶת צִשְׁוֹ חֻלְקִים שֵׁל מִנֶּה נוֹטְלוֹת
חֵלֶק אֲחֵד וְשֵׁל מֵאֲחִית שְׁנֵי חֻלְקִים וְשֵׁל שֵׁלֵא מֵאוֹת ג' חֻלְקִים כֹּל
אֲחֵת

השכר

י"א א ב מ"י פ"ט מהל'
מכירה הל' ב טו"ש
ח"מ סימן רכו סעיף ה:
ב ג ד מ"י פ"ו מהל' אשיות
הל' ח ופ"כ מהלכות מלוה
ולוה הל' ד ופ"א שם הלכה
א סגנו עשין מה ודל טו"ש
א"ע סימן לו סעיף יח
וטו"ש ח"מ פ"ו קל הסוגיא
[וברך אלפס ביאר קד הסוגיא
בזמקה ובאריכות בגזירות]:

תוספות רי"ד (המשך)

[illegible]